

Szentesi Zöldi László: Könyvuralom

2012 október 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Olvasom a Népszabadságban, hogy „kiakadt a könyvszakma Kerényi sorozatán”, vagyis nem tetszik a Nemzeti Könyvtár.

Háborog a „könyvszakma”, hogy milyen pimasz az állam, kistafírozza Kerényit egy csomó pénzzel, bezzeg ?k,

szegények, hiába születtek „könyvszakmának”, most mindent elveszítenek, ráadásul nem is konzultáltak velük, itt a világ vége.

Vegyük sorra Kerényiék b?neit, jó? Kihoznak egy olyan sorozatot, amely Herman Ottó, Móricz Zsigmond, Jókai Mór m?veit tartalmazza, lesz népmesegy?jtemény, szakácskönyv, minden, ami jó. Maga az ?sb?n a következ?: Kerényiék 2500 forintot kérnek majd egy-egy könyvért, nincs nyerészkedés, a projekt átlátható, és végre azok is megvásárolhatják igényes kivitelben a magyar klasszikusokat, akiknek már régóta nincs pénzük a min?ségi kultúrára. De a legfontosabb csak most következik: a sorozat nagy részét Kerényiék elajándékozzák, kerül bel?lük a könyvtárakba, iskolákba, önkormányzatokba.

Miel?tt tényleg temetnénk a „könyvszakmát”, álljunk meg egy pillanatra, és tartsunk terepszemlét, van-e erkölcsi joguk tisztességes vagy tisztességtelen üzletr?l szólniuk azoknak, akik a kezükben tartják a magyar könyvpiacot.

Talán nem tudja az olvasó: a gazdasági visszaesés ellenére még mindig busás üzlet a könyvkiadás és -terjesztés, három-négy cég uralja a terepet. Szó szerint megkerülhetetlenek – a helyzet vidéken a legrosszabb, akad olyan megye, ahol rajtuk kívül lényegében senki más nincs. A tisztelt olvasó soha nem találja ki, honnan bújtak el? ezek a családi vállalkozások a rendszerváltozás hajnalán: maradjunk abban, hogy ugyanonnan, ahonnan a privatizáció ötletgazdái és lebonyolítói származnak. Kiérdemesült KISZ-titkárok, gátlástalan, ámde iskolázatlan vállalkozók, mindenféle fura alakok uralták el a hazai könyvterjesztést, és bár kétségkívül akadnak alternatív terjeszt?k és boltok, a számok rideg világában ?k nem nagyon látszanak.

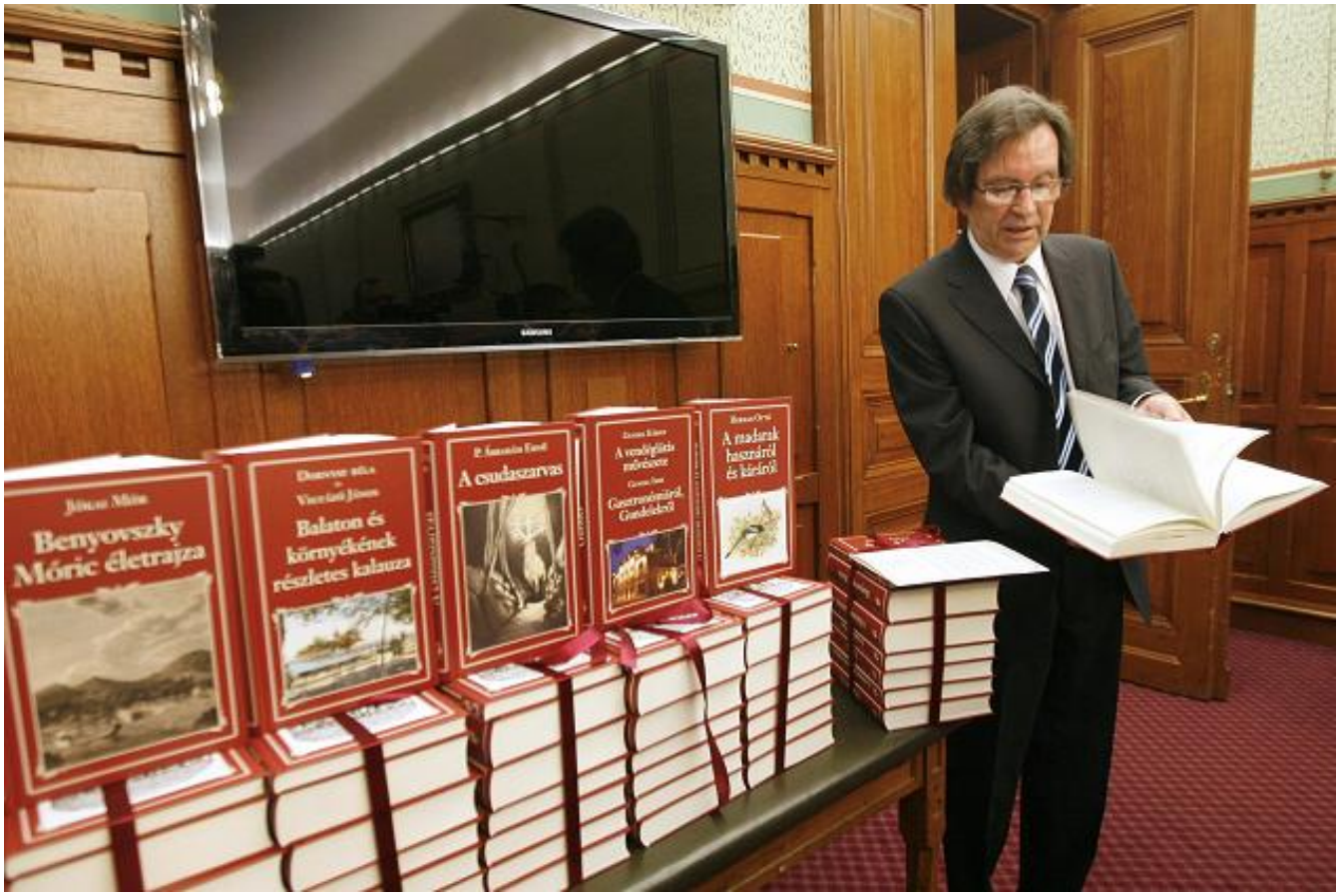
Tételezzük fel, hogy a tisztelt olvasó ki akar adni egy könyvet. Vagy tudják mit, ötöt. Létrehoz családi vállalkozásban egy kis kiadót, megtervezi a könyvet, leadja a kéziratot, a nyomda kinyomtatja, szépen halad minden, egészen a terjesztésig.

Mert hogy – talán nem mindenki tudja – a könyvpiac háromnegyedét uraló terjeszt?hálózat kapásból lekapcsol 50-55 százalékot, pusztán azért, hogy a könyvesboltjában árulja. Van, ahol 60-65 százalékot is elkérnek, ami viccnek er?s, pofátlanságnak azonban éppen elegend?.

Így már nem olyan szép a világ, de emberünk – fogcsikorgatva – aláírja a szerz?dést. Majd eltelik pár hónap. Elmegy a kis kiadó a nagy terjeszt?höz, telefonálgat s?r?n, a fogyás fel?l érdekl?dik. Nagyszer?en fogyott, hangzik a válasz, de fizetni még nem tudunk. Eltelik fél év, eltelik egy év, semmi. A kis kiadó aztán tönkremegy – és istenem, hányan mentek tönkre húsz év alatt! –, a nagy viszont tovább gyarapodik, mert a kicsik tíz- és százmilliót forgatja, és sem az elején, sem a végén nem kell fizetnie senkinek.

Vagyis pontosan úgy m?ködik a hazai könyvkiadás, mint mondjuk az épít?ipar vagy a zöldség- és

gyümölcskereskedelem: a kicsik belerokkannak, a nagyok viszont tovább híznak, és monopóliumaik er?sebbek, mint valaha. A könyvszakmában továbbá tetemes körbetartozások vannak, a legnagyobbak tehát a közepesre hízott esetleges konkurenciát is pillanatok alatt kicsinálják, ha akarják.

A nagy terjeszt?k csápjai mindenüvé elérnek: ott fészkelnek a baloldalon, ott fészkelnek a jobboldalon, fontos emberek, családtagok, érinthetetlenek. Mások ötleteib?l, kreativitásából, merészségéb?l, pénzügyi kockázatából híznak, tollasodnak, gazdagodnak. Ma már lényegében csak ?k vannak. A többiek nem számítanak, és ha egy kiadónak nem eléggé kiterjedt a baráti köre, ha nem eléggé mozgékony, és nem teljesít százegy százalékon, hamarosan bedobja a törülköz?t. Az íróknak és a kiadóknak nincs választási lehet?ségük: vagy vállalják a méltatlan, megalázó feltételeket, vagy terjeszthetik baráti körben, kicsiben az irományaikat.

Nagyon szépen megkérem a „nagyokat”: legyenek méltányosak, és ne jöjjenek azzal ?k és a strómanjaik, hogy ki a „könyvszakma” és ki nem… Ne fájjon nekik annyira, hogy Kerényiék állami segítséggel, nonprofit vállalkozással elviszik az embereknek a magyar klasszikusokat. Nekik úgyis megmaradnak a villáik, a húsz év alatt összeszedett milliárdok. Maradnak továbbá az olcsó kis olvasmányok: a hamis ezotéria, az idézetgy?jtemények, a romantikus lónyál, a lipótvárosi fíling klasszikusai, és persze Vámos Miklós, kilóra, három méterre a répáktól és kekszekt?l a bevásárlóközpontokban. Marad a szellemi mérgezés, gondosan adagolva, falatonként: egy kiábrándító szellemi kondícióban végvonagló ország kulturális gyarmatosítása. Ahogyan Németh László mondta: a magyar irodalom felváltása egy magyar nyelv? irodalommal.
Ügyes.

Szentesi Zöldi László - magyarhirlap.hu

Ajánló